

Pöytäkirja

16.12.2021

 VN/10384/2019
 VN/10384/2019-VM-410

Hankkeen ohjausryhmän kokous 8/2021

Valtionavustustoiminnan kehittäminen ja digitalisointi -hanke

Aika 8.12.2021, klo 12.30-14.30

Paikka Etäkokous

 Läsnä
 Läsnä
 Vesa Lipponen VM puheenjohtaja
 Jouko Narikka VM varapuheenjohtaja
 Tuula Lybeck VM ohjausryhmän sihteeri
 Tanja Pekkarinen VNK, Max Hambergin sijaan
 Johanna Herrala SM
 Lassi Kauttonen STM
 Kalervo Koskimies OKM
 Ramses Malaty UM, Titta Majan sijaan
 Esko Mustonen VM
 Jukka Nummikoski MMM
 Sara Vänttinen LVM, Emmi Nykäsen sijaan
 Olli-Pekka Rissanen VM
 Petri Saarukka PLM
 Juha Saunamäki OM
 Suvi Savolainen VM
 Päivi Tommila TEM
 Timo Laitinen Valtiokonttori, asiantuntijajäsen

Esittelijät:

 Merja Irjala VM
 Mari Näätsaari Valtiokonttori
 Leena Rantala VM
 Antti Seppänen Valtiokonttori
 Jaana Walldén VM

Muut asiantuntijat:

 Tuija Laukkanen MMM
 Mikko Lehtonen VM
 Satu Lindberg VK
 Ulla Suomela VM
 Marita Virtanen VM

Poissa:

 Tiina Kotonen-Pekkanen YM
 Outi Luoma-Aho VM

Postiosoite
Postadress
Postal Address
 Valtiovarainministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Puhelin
Telefon
Telephone
Faksi
Fax
Fax
s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

 PL 28
 00023 Valtioneuvosto

 Snellmaninkatu 1 A
 Helsinki

 0295 16001
 +358 295 16001

kirjaamo.vm@gov.fi

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen.

2 Kokouksen työjärjestys

Hyväksyttiin 1.12.2021 päivätty esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

Tuula Lybeck kävi läpi uudet asiakohtien esittelymenettelyt, joiden mukaisesti esittelyaikaa pyritään lyhentämään ja jätetään näin keskustelulle riittävä aika. Ohjausryhmä jäseniä on pyydetty tutustumaan aineistoihin etukäteen ja käsittelemään niitä riittävässä määrin myös organisaatiossaan ennen kokousta, jolloin varmistetaan päätöksenteon mahdollisuudet.

3 Edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin edellisen kokouksen 13.10.2021, 7/2021 pöytäkirja.

4 Säädösvalmistelun tilannekatsaus

Jouko Narikka esitteli säädösvalmistelun tilannekatsauksen eli hallituksen esityksen ja asetusluonnoksen tilanteen.

Esityksessä mainittujen asioiden lisäksi tuotiin esille, että tammikuussa on tarkoitus järjestää asetuksesta kuulemistilaisuus, jotta kuulemisen kommentit pystyttäisiin ottamaan huomioon ennen asetusluonnoksen jakamista HE-käsittelyn yhteydessä.

Keskustelussa esille nousseet keskeiset asiat:

Tiedusteltiin tietojen tallennusvelvoitteen mahdollisista siirtymäajoista sekä sen aiheuttamista kustannuksista viranomaisille. Erityisesti kiinnitettiin huomiota niihin viranomaisiin, jotka käyttävät omaa valtionavustustoiminnan tietojärjestelmää velvoitteen tullessa voimaan, ja jotka ovat esim. vuoden sisällä velvoitteen alkamisesta siirtymässä valtionavustuspalveluiden piiriin. Jouko Narikka vastasi, että tavoite on tehdä asioita joustavasti ja pienillä kustannuksilla. Vähimmäistietojen tallentamisvelvoitteen voimaantuloajankohdan mahdollisesta siirtämisestä on yleisellä tasolla keskusteltu, muttei mitään poikkeuksia ole toistaiseksi sovittu yhdenkään hallinnonalan tai valtionavustusjärjestelmän suhteen. Lisäksi valmistelua on tehty tallennusvelvoitteesta aiheutuvien kustannusten selvittämiseksi.

Tiedusteltiin valtionavustuskäsitteen kattamasta alasta. Tuotiin esille, että valtionapuviranomaisilla on rahoitusmuotoja, jotka voivat olla rajatapauksia. Jouko Narikka ja Leena Rantala vastasivat, että rahoitusmuotoja koskeva rajaustyökalu on hankkeessa valmistelussa, ja se käsitellään päätösasiana tammikuun 2022 ohjausryhmässä. Säädöstasolla ei kaikkia yksittäisiä tilanteita pystytä käymään läpi, ja muulla valmistelulla pyritään varautumaan selvittäviin tilanteisiin niin pitkälle kuin mahdollista. Valtionapuviranomaiskohtaisten kehittämis- ja käyttöönottoprojekteissa käydään rahoitusmuotoja ja niihin liittyviä rajoituksia myös läpi.

Keskustelussa tuotiin esille, että kiinnostus valtionavustuksia koskeviin tietoihin voi olla suurta ja nykyisinkin valtionapuviranomaisille tulee valtionavustusasioista tietopyyntöjä. Tiedusteltiin, tukeeko avoimeen verkkopalvelu tietopalveluun ja tiedon tuottamiseen esim. hakijoille liittyvän työkuorman vähentämistä. Jouko Narikka ja Leena Rantala vastasivat, että tutkiavustuksia.fi:n avoimen hakupalvelun kautta julkisia tietoja on saatavilla, ja tietyin edellytyksin henkilötietoja. Tavoitteena on, että sitä kautta perustietoja valtionavustuksista on avoimesti kaikkien saatavilla. Salassa pidettäviin tietoihin liittyvät tietopyynnöt tulisivat edelleenkin asian käsittelystä vastaavalle valtionapuviranomaiselle tai muulle avustuksen myöntäjälle. Näissä Valtiokonttori ei ole toimivaltainen viranomainen. Keskustelussa nostettiin referenssinä esille myös Valtiokonttorin kustannustukeen liittyvä avoin tietopalvelu, joka on vähentänyt hyvin paljon tietopyyntöjen määrää.

5 Tutkiavustuksia.fi-palvelun tilanne ja visio

Jaana Walldén, Mari Näätäsaari ja Leena Rantala esittelivät Tutkiavustuksia.fi -palvelun tilannekatsauksen seuraavista näkökulmista:

- Odotukset: Median haastattelun tulokset (aiemmin käsitelty ohryssä muiden käyttäjäryhmien haastattelujen tuloksia koskien palvelua).
- Teknisen toteutuksen tilanne: Valtiokonttorin data-analyttikoiden kanssa toteutettiin yhteistyössä PoC (Proof of Concept) kahden valtionapuviranomaisen datalla.
- Käyttöönotto: Miten vähimmäistietojen tallentamisvelvoite otetaan käyttöön vuoden 2023 alkaen.
- Sääntely: Mistä tiedot palveluun tulevat ja miten niitä säänneltäisiin.

Keskustelussa esille nousseet keskeiset asiat:

Tietojen tallentamisvelvoite ja avoimuuden lisääminen on tervetullutta ja se vahvistaa kollektiivista uskottavuutta, korostaa tilivelvollisuutta ja toiminnalle asetettuja tuloksia. Tiedusteltiin tietojen tallennustavoista esim. silloin kun rajapinta ei ole mahdollinen ratkaisu. Mari Näätsaari vastasi, että valmistelussa katsotaan lähettävän pään näkökulmasta paras tapa. Hankkeessa on selvitetty kyselyllä v. 2021, millä tavalla tallennettavia tietoja haluttaisiin siirtää. Vastaukset vaihtelivat paljonkin.

Tiedusteltiin riskeistä, jotka estäisivät tallentamisvelvoitteen alkamisen toteutumiseen v. 2023 alussa. Tuula Lybeck vastasi, että hallituksen esityksessä esitetään v. 2023 alkua velvoitteen alkamiseksi ja tähän haetaan eduskunnalta vahvistus. Velvoitetta ei synny ilman lain vahvistamista. Mari Näätsaari täydensi, että tällä hetkellä tilannekuva on se, että kaikki on teknisesti ja toiminnallisesti sekä tuellisesti valmiina Valtiokonttorissa, kun velvoite alkaisi esityksen mukaisesti v. 2023 alussa. Hallinnoivastuksia-palvelusta saadaan toteutettua ne ominaisuudet, joita edellytetään tiedon tallennusvelvoitteeseen. Hallinnoivastuksia-palvelua käytetään näin ollen myös muuhunkin kuin hakemusten käsittelyyn, arviointiin, päätöksentekoon jne.

Rahoitusmuotojen rajaustyökalun laadinnalla hanke haluaa tukea valtionapuviranomaisia selkeyttämään valtionavustusten roolia toiminnassaan. Tuotiin esille, että hankkeen kuntajaoston valmistelutyössä on jo hyödynnetty rahoitusmuotoja koskevaa rajaustyökaluluonnosta. Tiedusteltiin, millä tavoin ohjausryhmässä rahoitusmuotojen rajausasiaa käydään läpi. Leena Rantala selvensi, että lainsäädäntöjaostossa asiaa käsitellään ennen vuoden vaihdetta, ja asia on tammikuun ohjausryhmässä päätösasiana.

6 Yksityishenkilöiden avustuskäytänteiden kehittäminen

Tuula Lybeck esitteli asettamiskirjeen luonnoksen.

Ohjausryhmälle esitettiin asetettavaksi yksityishenkilöiden avustuskäytäntöjen kehittämisen jaosto.

Ohjausryhmä päätti asettaa jaoston.

Asiasta ei syntynyt keskustelua.

7 Käyttöönottojen tilannekuva

Antti Seppänen esitteli käyttöönottojen tilannekuvan. Jatkossa asia on vakioasiakohtana ohjausryhmän kokouksissa.

Keskustelussa esille nousseet keskeiset asiat:

Keskustelussa nousi esiin UM:n johdon rotaatiomalli, ja että onko syksyllä tulossa toinenkin johdon valmennuksiin liittyvä kokonaisuus. Antti Seppänen ja Mari Näätsaari kertoivat, että asiaa on käsitelty myös käyttöönottojen ohjausryhmässä, ja että UM:n johdon rotaatiomallin johdosta on tunnistettu haaste siinä, että kertaluontoinen johdon valmennus ei ole välttämättä toimivien UM:lle. Asiaan pyritään löytämään ratkaisu.

Tiedusteltiin, millä aikataululla käyttöönottoprojektit ollaan käynnistämässä. Tuula Lybeck vastasi, että ensimmäisiä on pyydetty asettamaan projektinsa 10.1.2022 mennessä (UM, SM/PSR ja OKM).

Lisäksi vastattiin, että tiedonhallinnan asioita tullaan käsittelemään erikseen VNK:n kanssa.

8 Hankkeen riskit

Merja Irlala ja Tuula Lybeck esittelivät hankkeen riskien tilanteen. Jatkossa asia on vakioasiakohtana ohjausryhmän kokouksissa.

Keskustelussa esille nousseet keskeiset asiat:

Riskien kuvaustapaa kiiteltiin. Keskeistä mm. resurssit ja sitoutuminen. Merja Irlala kertoi, että valtionapuviranomaisten kehittämis- ja käyttöönottoprojektien riskilistaluonnoksen laadinnassa on hyödynnetty hankkeen riskien kuvauksia.

Keskustelussa kiinnitettiin huomiota siihen, että käyttöönotto ovat ilmeinen riskialue sen suhteen, miten onnistutaan niin että tavoiteltu muutos toteutuu. Operatiivisesti käyttöönotto on helpommin toteutettavissa kuin systeeminen toimintamallin muutos.

Jatkossa riskien tilannekatsauksessa huomioidaan ohjausryhmän toive liittyen riskien realisoitumisten keskeisiin vaikutuksiin.

9 Tiedoksi annettavat asiat

Tiedoksi annettiin jaostojen tilannekatsaukset.

10 Muut asiat

Ei muita esille tulleita asioita.

11 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen.

Seuraavat ohjausryhmän kokoukset:

Ohry 1/2022 to 27.1. klo 13-15

Ohry 2/2022, to 24.3. klo 13-15

Ohry 3/2022, to 19.5. klo 13-15

Ohry 4/2022, ke 15.6. klo 13-15

Seuraavat seurantaryhmän kokoukset tiedoksi (ohjausryhmän jäsenillä on mahdollisuus osallistua kokouksiin, kokouskutsun voi pyytää hanketoimistosta)

Seury 6/2021, to 16.12. klo 9-12

Seury 1/2022, to 3.2. klo 13-15

Seury 2/2022, to 31.3. klo 13-15

Seury 3/2022, to 16.6. klo 13-15

Pöytäkirjan vakuudeksi,

Tuula Lybeck

Liitteet -

Jakelu Ohjausryhmän jäsenet

Tiedoksi Hanketiimi VM-VK
Hankeikkuna